

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)*

На мою думку, право на цифрове забуття є проявом гідності людини. Воно дозволяє не бути вічно визначеним своїм минулим, не залишає людину заручником старих даних і дає змогу відчувати себе захищеною у сучасному світі.

Отже, я вважаю, що право на цифрове забуття – це не просто технічна можливість, а справжнє право людини на гідність, приватність і другий шанс. Воно необхідне для того, щоб людина могла розвиватися, змінюватися і жити без постійного тиску минулого, але водночас, воно має застосовуватися обмежено та розсудливо, щоб не порушувати права суспільства і свободу доступу до істотної інформації.

Криворот М.С.

Державний торговельно-економічний університет

mariay01022005@gmail.com

Місто: Київ

ЧИ МАЮ Я ПРАВО НА ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ?

Захист прав споживачів є фундаментальною складовою правової держави та ефективного функціонування ринкової економіки. Актуальність даної теми обумовлена необхідністю забезпечення балансу інтересів між суб'єктами господарювання та фізичними особами, які є менш захищеною стороною у правовідносинах купівлі-продажу. Відповідно до Конституції України, держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт. Право на захист - це не лише закріплена в законі норма, а дієвий спосіб впровадження та застосування міжнародних стандартів якості в українську правову систему, що виступає гарантією отримання товарів належної якості та попередження необґрунтованих фінансових витрат громадян.

Функціонування даної системи ґрунтується на відповідній законодавчій базі, ключовим елементом якої є Закон України «Про захист прав споживачів». Саме у ст. 4 цього Закону закріплено право громадян на належну якість та безпеку продукції. Проте варто звернути особливу увагу на положення щодо надання достовірної інформації про продукцію. Це дозволяє дізнатися повну інформацію про склад, термін придатності та походження товару ще до моменту здійснення оплати. Приховування характеристик товару або надання неправдивої інформації продавцем не може розглядатися як випадкова помилка, а є прямим порушенням законодавства, що дає законні підстави для пред'явлення претензій.

Згідно зі ст. 9 Закону України, споживач має законне право обміняти або повернути товар належної якості протягом 14 днів з моменту придбання. Це стосується випадків, коли річ не підійшла за формою, кольором чи розміром. Важливо пам'ятати: товар не повинен бути вживаним, а всі заводські етикетки й обов'язково чек у наявності. Без чеку процедура доказування факту купівлі-продажу значно ускладнюється в юридичному аспекті, тому дотримання формальних вимог щодо зберігання розрахункових документів є головним запобіжним заходом для уникнення збитків та правових спорів.

Однак, навіть знаючи про ці «законні 14 днів», ми часто забуваємо, що існують певні винятки. Не все можна повернути просто тому, що річ перестала подобатися або не підійшла. Існує спеціальний перелік товарів належної якості, які за законом обміну не підлягають. Це, перш за все, товари особистої гігієни, нижня та постільна білизна. Також сюди входить косметика, парфумерія та навіть ювелірні вироби. З міркувань санітарії та безпеки їх повернути не можна, що вимагає від споживача особливої уважності та зваженості при прийнятті рішення про покупку дорогої продукції цієї категорії.

Ще один важливий правовий аспект стосується речей, які виготовляються на замовлення за індивідуальними характеристиками. Якщо покупець замовляє виготовлення одягу за індивідуальними мірками, то право на повернення товару належної якості протягом 14 днів на таку продукцію не поширюється. Такий підхід є обґрунтованим, адже виробник витратив час та матеріали на створення речі за індивідуальним замовленням, що робить її непридатною для продажу іншим особам. Це забезпечує рівність захисту обох сторін: як прав споживача, так і законних інтересів виробника.

Окрему увагу слід приділити сфері електронної комерції (онлайн-покупок). У сучасних умовах значна частина транзакцій здійснюється дистанційно. Більшість значних придбань або речей, які обов'язково треба приміряти або потримати в руках, здійснюються у звичайних магазинах. Проте споживачі досить часто замовляють товари в Інтернеті, і саме там у соціальних мережах чи на сторінках брендів часто зустрічається інформація про те, що товар обміну та поверненню не підлягає. Чи є це законним? Насправді - ні. Варто розуміти, що будь-які обмеження, які встановлюють власники магазинів, не мають юридичної сили, якщо вони порушують державні гарантії захисту споживачів. Жодні внутрішні правила бренду не мають юридичної сили, якщо вони обмежують законодавчо закріплені права споживачів.

Результати спостережень вказують на те, що споживачі часто схильні ігнорувати порушення з боку представників торгівлі та не виявляють ініціативи у захисті власних інтересів. Це зумовлено тим, що вони вважають процедуру оскарження занадто складною або небажаною для повсякденного спілкування. Варто зазначити, що вимога щодо дотримання встановлених законом стандартів обслуговування - це не створення конфліктної ситуації, а законне підтвердження статусу споживача та необхідність дотримання продавцем своїх правових обов'язків.

Вимога продати товар за ціною, вказаною на ціннику, або претензія щодо повернення коштів за продукцію неналежної якості є виразним прикладом реалізації законних прав споживача. Такі дії виступають дієвим інструментом підвищення якості сервісу на державному рівні. Своєчасна реакція на порушення, навіть у питаннях, що здаються незначними, запобігає закріпленню системних зловживань у торговельній сфері. Належний рівень культури обслуговування не виникає стихійно - він формується через готовність громадян аргументовано та впевнено відстоювати свої законні інтереси.

Отже, реалізація споживчих прав у повсякденних ситуаціях є дієвим механізмом забезпечення балансу інтересів на ринку. Своєчасна реакція на порушення встановлених стандартів не лише захищає окремого покупця, а й сприяє прозорості торговельних відносин у цілому. Формування високого рівня

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)

культури обслуговування можливе лише за умови правової грамотності громадян та їхньої готовності діяти в межах чинного законодавства. Таким чином, правовий самозахист споживача стає запорукою сталого розвитку якісної сфери послуг.

Отже, право на захист прав споживачів є важливою частиною життя сучасної людини. Воно допомагає забезпечити правову захищеність громадян у цивільно-правових відносинах та гарантує дотримання їхніх законних інтересів. Вирішальне значення має не лише нормативне закріплення цих прав, а й рівень правової обізнаності громадян. Систематичний захист споживачами своїх інтересів сприятиме формуванню прозорих та відповідальних відносин на ринку товарів і послуг.

Кучер М. М.

Державний торговельно-економічний університет
ukucher758@gmail.com
м. Київ

ЧИ МАЮ Я ПРАВО НА СВОБОДУ СЛОВА?

Майже щодня ми стикаємося з вираженням своєї думки чи переконань, вражень чи слова. Це є невід'ємною частиною нашого життя. Проте, все частіше ми стикаємося з думкою: «Чи можна це говорити?», «Чи буду я нести відповідальність за ці слова?». Так як в Україні діє воєнний стан, то навіть такі гарантовані, на перший погляд, права можуть бути частково обмежені. Проте, чи насправді це так погано? Чи можливо в деяких випадках це навіть на краще? Адже будь які правила та винятки встановлені не просто так, а для загального блага і мають нести аж ніяк не негативну форму для людей які живуть за цими нормами.

В наших реаліях держава може обмежувати певну інформацію для розповсюдження чи зберігання, вводити правила стосовно публікації даних, чи відомостей.

Але навіщо це потрібно?

Це є необхідним, тому що, якщо це буде стосуватися військових об'єктів чи переміщення, то може зашкодити та бути небезпечним не тільки для держави, а в першу чергу для громадян. Через необачність когось одного, чи групи осіб може постраждати не одна людина. А в гірших випадках це може призвести, навіть, до суттєвих втрат.

Дивлячись на це та задумуючись, можна задатися питанням: «То де розпочинається ця межа між свободою слова та нашою безпекою? Та чи справді ми маємо цю «свободу слова?».

Звичайно вона є. Адже її гарантує Конституція України, зокрема стаття 34.

Ми маємо право на свободу думки і слова, на вираження поглядів кожного, переконань. Також, ми можемо зберігати, використовувати, поширювати інформацію яку ми маємо письмово та усно, чи в будь-який інший спосіб на свій вибір та погляд.